

COMISIA
EUROPEANĂ

Bruxelles, 21.3.2013
COM(2013) 152 final

2013/0085 (NLE)

Propunere de

DECIZIE A CONSILIULUI

**care autorizează ratificarea de către statele membre, în interesul Uniunii Europene, a
Convenției din 2011 a Organizației Internaționale a Muncii privind munca decentă
pentru personalul casnic (Convenția nr. 189)**

EXPUNERE DE MOTIVE

1. CONTEXTUL PROPUNERII

Prezenta propunere va permite ratificarea juridică de către statele membre a Convenției nr. 189 din 2011 a Organizației Internaționale a Muncii (OIM) privind munca decentă pentru personalul casnic, denumită în continuare „Convenția nr. 189 privind personalul casnic” sau „convenția”.

Convenția nr. 189 privind personalul casnic a fost adoptată cu ocazia celei de-a 100-a sesiuni a Conferinței Internaționale a Muncii, la data de 16 iunie 2011 și este prevăzut să intre în vigoare în septembrie 2013. Ea stabilește criterii minime globale de protecție a muncii pentru personalul casnic.

Începând cu decembrie 2012, Convenția nr. 189 privind personalul casnic a fost ratificată de trei state părți la OIM. Aceasta se numără printre convențiile OIM care sunt considerate de către OIM ca fiind actualizate și care, prin urmare, sunt promovate în mod activ.

Uniunea Europeană (UE) s-a angajat să promoveze Agenda pentru munca decentă, atât la nivel intern, cât și în relațiile sale externe. Standardele de muncă reprezintă un element central al conceptului de muncă decentă. Prin urmare, ratificarea de către statele membre a convențiilor OIM trimite un semnal important în ceea ce privește coerența politicii Uniunii de îmbunătățire a standardelor de muncă la nivel mondial.

În plus, ca parte a strategiei UE în vederea eradicării traficului de persoane¹, Comisia a îndemnat statele membre să ratifice toate instrumentele, acordurile și obligațiile legale internaționale, care vor contribui la combaterea traficului de persoane într-un mod mai eficient, coordonat și coerent. Acestea includ și Convenția nr. 189 privind personalul casnic.

Este deci necesar să fie înlăturate, la nivelul UE, orice obstacole juridice la ratificarea de către statele membre a Convenției nr. 189 privind personalul casnic, al cărei conținut nu prezintă motive de îngrijorare din punctul de vedere al acquis-ului existent al Uniunii.

Dispozițiile Convenției nr. 189 privind personalul casnic sunt menite să diminueze abuzurile asupra personalului casnic și exploatarea acestuia. Articolul 1 din convenție definește un lucrător casnic ca fiind orice persoană implicată în munca la domiciliu (activitate efectuată în sau pentru o gospodărie sau gospodării) în cadrul unui raport de muncă. Convenția prevede ca statele membre ale OIM să adopte măsuri pentru prevenirea violenței și a muncii copiilor în cadrul activităților casnice profesionale. Articolul 3 protejează drepturile profesionale fundamentale ale personalului casnic, solicitând ca fiecare stat parte să adopte măsurile prevăzute în convenție pentru a respecta, promova și aplica principiile și drepturile fundamentale la locul de muncă. Dispoziții ulterioare solicită statelor membre ale OIM îndeosebi:

- să stabilească o vârstă minimă pentru muncile casnice și garanții pentru lucrătorii cu vârsta mai mică de 18 ani;

¹ Strategia UE pentru perioada 2012-2016 în vederea eradicării traficului de persoane , COM (2012) 286 din 19.6.2012.

- să prevină abuzurile și violența;
- să asigure condiții echitabile și decente de muncă;
- să se asigure că lucrătorii sunt informați cu privire la condițiile și detaliile referitoare la activitatea lor;
- să reglementeze recrutarea personalului străin și să asigure libertatea de circulație;
- să urmărească egalitatea de tratament între personalul casnic și alți lucrători în ceea ce privește remunerațiile și alocațiile;
- să reglementeze și monitorizeze agențiile private de ocupare a forței de muncă; și
- să elaboreze un mecanism specific de tratare a plângerilor.

Convenția nr. 189 privind personalul casnic abordează domenii din legislația Uniunii în care gradul de reglementare a atins deja un stadiu avansat.

Convenția se referă, în special, la aspecte legate de domeniul politicii sociale, domeniu în care legislația Uniunii stabilește cerințe minime privind sănătatea și siguranța la locul de muncă, protecția tinerilor la locul de muncă, protecția maternității, obligația angajatorului de a informa lucrătorii, timpul de lucru, imigrația și munca temporară².

Convenția se referă la aspectele legate de combaterea discriminării, domeniu în care legislația Uniunii stabilește cerințe minime privind egalitatea în materie de ocupare a forței de muncă, egalitatea de șanse între femei și bărbați și protecția maternității³.

Convenția abordează, de asemenea, aspecte legate de cooperarea judiciară în materie penală precum și în domeniul azilului și al imigrației, domenii în care legislația Uniunii stabilește cerințe minime pentru combaterea traficului de persoane și privind sancțiunile la adresa angajatorilor⁴.

În plus, articolul 8 din Convenția privind personalul casnic se referă la protecția lucrătorilor casnici migranți, care include aspecte referitoare la libera circulație a lucrătorilor în temeiul legislației Uniunii⁵.

2. REZULTATELE CONSULTĂRILOR CU PĂRȚILE INTERESATE ȘI ALE EVALUĂRILOR IMPACTULUI

Nu se aplică.

² Directiva 89/391/CEE, Directiva 94/33/CEE, Directiva 91/533/CEE, Directiva 2003/88/CE, Directiva 2011/98/UE, Directiva 2008/104/CE.

³ Directiva 2000/78/CE, Directiva 2000/43/CE, Directiva 2006/54/CE, Directiva 92/85/CEE.

⁴ Directiva 2011/36/CE, Directiva 2009/52/CE

⁵ Articolul 45 din TFUE, Regulamentul (CE) nr. 492/2011.

3. ELEMENTELE JURIDICE ALE PROPUNERII

În conformitate cu normele privind competențele externe elaborate de Curtea de Justiție a Uniunii Europene⁶, mai exact în ceea ce privește încheierea și ratificarea unei convenții a Organizației Internaționale a Muncii⁷, statele membre nu sunt în măsură să decidă în mod autonom cu privire la ratificarea unei convenții fără o autorizație prealabilă din partea Consiliului, atunci când unele părți ale convenției intră în domeniul de competență al Uniunii.

În același timp, Uniunea Europeană ca atare nu poate să ratifice convențiile OIM, întrucât doar statele membre pot fi părți la astfel de convenții.

Prin urmare, în cazul în care obiectul unui acord sau contract intră în parte în competența Uniunii și în parte în competența statelor membre, instituțiile Uniunii și statele membre trebuie să adopte toate măsurile necesare pentru a asigura o cooperare optimală în vederea ratificării convenției și a punerii în aplicare a angajamentelor care decurg din respectiva convenție⁸.

Prin urmare, Consiliul a autorizat statele membre să ratifice, în interesul Uniunii, trei convenții ale OIM, adoptate în ultimul deceniu, în ceea ce privește părțile acestora care intră în competența Uniunii⁹. Comisia a adoptat, de asemenea, o propunere pentru o astfel de decizie a Consiliului în ceea ce privește Convenția nr. 170 privind produsele chimice¹⁰.

În special cu referire la Convenția nr. 189 privind personalul casnic, gradul de reglementare a diferitelor aspecte ale politicii sociale și în domeniul combaterii discriminării, al cooperării judiciare în materie penală și al azilului și imigrației, acoperite de convenție, a ajuns la un stadiu avansat, până la punctul în care statele membre nu mai sunt în măsură să acționeze în mod suveran pe plan internațional în acest sens¹¹. Articolul 153 din TFUE constituie principala bază juridică pentru legislația Uniunii aplicabilă în acest sens, care este, în majoritatea cazurilor, mai detaliată decât principiile generale stabilite în Convenția nr. 189 privind personalul casnic. Nu există nicio contradicție între principiile generale stabilite în convenție și dreptul Uniunii și nu există nicio incompatibilitate între dispozițiile convenției și cerințele minime în aceste domenii prevăzute în acquis-ul Uniunii.

⁶ Hotărârea Curții Europene de Justiție din 31 martie 1971 pronunțată în cauza 22/70 referitoare la Acordul european privind transportul rutier, Rec. 1971, p. 263; a se vedea, de asemenea, articolul 3 alineatul (2) din TFUE care a codificat aceste principii.

⁷ Avizul 2/91 al Curții Europene de Justiție din 19 martie 1993 privind Convenția nr. 170 referitoare la produsele chimice, Rec. 1993-I, p. 1061.

⁸ Avizul 2/91 al Curții Europene de Justiție (ibid), punctele 36, 37 și 38.

⁹ În ultimul deceniu, au fost adoptate trei decizii ale Consiliului de autorizare a statelor membre să ratifice convenții ale OIM: Decizia Consiliului din 14 aprilie 2005 de autorizare a statelor membre să ratifice în interesul Comunității Europene Convenția Organizației Internaționale a Muncii privind actele de identitate ale navigatorilor (Convenția nr. 185), JO L 136/1 din 30.5.2005; Decizia Consiliului din 7 iunie 2007 de autorizare a ratificării de către statele membre, în interesul Comunității Europene, a Convenției din 2006 a Organizației Internaționale a Muncii privind munca în domeniul maritim (JO L 161/63 din 22.6.2007); și Decizia Consiliului din 7 iunie 2010 de autorizare a ratificării de către statele membre, în interesul Uniunii Europene, a Convenției din 2007 privind munca în domeniul pescuitului, a Organizației Internaționale a Muncii (Convenția nr. 188) JO L 145/12 din 11.6.2010.

¹⁰ COM(2012)677 din 20 noiembrie 2012.

¹¹ Avizul 2/91 al Curții Europene de Justiție, punctele 25 și 26.

După cum reiese din articolul 19 alineatul (8) din Constituția OIM, convenția conține standarde minime, ceea ce înseamnă că punerea în aplicare la nivel național poate prevedea standarde mai ridicate decât cele prevăzute în convenție.

Nu există nicio incoerență de abordare între normele prevăzute de convenție privind protecția și egalitatea de tratament a lucrătorilor și cerințele minime din cadrul acquis-ului Uniunii în acest domeniu. Aceasta înseamnă că măsurile Uniunii pot fi mai stricte decât standardele OIM și viceversa¹².

Convenția nr. 189 privind personalul casnic conține un articol pentru protecția lucrătorilor casnici migranți (articolul 8), că ar putea să interfereze potențial cu dreptul lucrătorilor la liberă circulație – un domeniu care intră în sfera de competență exclusivă a Uniunii¹³. Cu toate acestea, obiectivul principal al Convenției nu este de a reglementa un aspect care intră în sfera de competență exclusivă a Uniunii. În plus, articolul 8 alineatul (2) din convenție prevede că cerința de a primi o ofertă scrisă înaintea trecerii frontierelor naționale nu se aplică zonelor de integrare economică regională. Această clauză de salvagardare previne orice incompatibilități eventuale între convenție și acquis-ul Uniunii cu privire la libertatea de circulație a lucrătorilor în temeiul articolului 45 din TFUE și al Regulamentul nr. 492/2011. În consecință, dispozițiile convenției în acest domeniu nu sunt incompatibile cu acquis-ul Uniunii.

Obiectivul prezentei propuneri este, prin urmare, să autorizeze ratificarea de către statele membre, în interesul Uniunii, a acelor părți din Convenția nr. 189 privind personalul casnic care țin de competența Uniunii.

Propunerea se bazează pe articolul 218 alineatul (6) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE), aplicabil prin analogie, coroborat cu articolul 153 din TFUE, care constituie temeiul juridic principal al legislației Uniunii privind protecția și îmbunătățirea condițiilor de muncă ale lucrătorilor.

¹² Avizul 2/91 al Curții Europene de Justiție, punctul 18.

¹³ Articolul 45 din TFUE, Regulamentul (CE) nr. 492/2011.

Propunere de

DECIZIE A CONSILIULUI

**care autorizează ratificarea de către statele membre, în interesul Uniunii Europene, a
Convenției din 2011 a Organizației Internaționale a Muncii privind munca decentă
pentru personalul casnic (Convenția nr. 189)**

CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, în special articolul 153, coroborat cu articolul 218 alineatul (6) litera (a) punctul (v) și cu articolul 218 alineatul (8) primul paragraf,

având în vedere propunerea Comisiei Europene,

având în vedere aprobarea Parlamentului European¹⁴,

întrucât:

- (1) Parlamentul European, Consiliul și Comisia promovează ratificarea convențiilor internaționale în domeniul muncii care au fost clasificate de către Organizația Internațională a Muncii ca fiind actualizate, în cadrul contribuției la eforturile Uniunii Europene de promovare a unor condiții de muncă decente pentru toți, atât în interiorul, cât și în afara Uniunii, protecția și îmbunătățirea condițiilor de muncă ale lucrătorilor fiind un aspect important al acestora.
- (2) Majoritatea normelor din cadrul Convenției nr. 189 din 2011 a Organizației Internaționale a Muncii (OIM) privind munca decentă pentru personalul casnic, denumită în continuare „convenția”, sunt acoperite, într-o mare măsură, de acquis-ul Uniunii în domeniile politicii sociale¹⁵, combaterii discriminării¹⁶, cooperării judiciare în materie penală¹⁷ precum și azilului și imigrației¹⁸.

¹⁴ JO C , , p. .

¹⁵ Inclusiv Directiva-cadru 89/391/CEE privind securitatea și sănătatea lucrătorilor, Directiva 94/33/CE privind protecția tinerilor la locul de muncă, Directiva 92/85/CEE privind protecția maternității, Directiva 91/533/CEE privind obligația angajatorului de a informa lucrătorii, Directiva 2003/88/CE privind organizarea timpului de lucru, precum și Directiva 2008/104/CE privind munca prin agent de muncă temporară.

¹⁶ Inclusiv Directiva 2000/78/CE privind egalitatea de tratament la încadrarea în muncă, Directiva 2006/54/CE privind egalitatea de tratament între bărbați și femei, precum și Directiva 92/85/CEE privind protecția maternității .

¹⁷ Inclusiv Directiva 2011/36/UE privind prevenirea și combaterea traficului de persoane și protejarea victimelor acestuia.

¹⁸ Inclusiv Directiva 2009/52/CE privind sancțiunile la adresa angajatorilor și Directiva 2011/98/UE privind permisul unic.

- (3) Dispozițiile Convenției privind protecția personalului casnic migrant afectează în mod potențial libera circulație a lucrătorilor – un domeniu care intră în sfera de competențe exclusive a Uniunii¹⁹.
- (4) În consecință, unele părți ale convenției intră în domeniul de competență al Uniunii, iar statele membre nu pot să își asume angajamente în legătură cu aceste părți în afara cadrului instituțiilor Uniunii²⁰.
- (5) Uniunea Europeană nu poate să ratifice convenția, întrucât doar statele membre pot fi părți la aceasta.
- (6) În această situație, statele membre și instituțiile Uniunii trebuie să coopereze în vederea ratificării convenției.
- (7) Prin urmare, Consiliul trebuie să autorizeze statele membre care au obligații în temeiul legislației Uniunii privind cerințele minime în domeniul condițiilor de muncă, să ratifice convenția în interesul Uniunii Europene.

ADOPTĂ PREZENTA DECIZIE:

Articolul 1

Statele membre sunt autorizate să ratifice convenția Organizației Internaționale a Muncii din 2011 privind munca decentă pentru personalul casnic (Convenția nr. 189) în ceea ce privește părțile care intră în sfera de competență conferită Uniunii prin tratate.

Articolul 2

Prezenta decizie se adresează statelor membre.

Adoptată la Bruxelles,

*Pentru Consiliu
Președintele*

¹⁹ Articolul 45 din TFUE, Regulamentul (CE) nr. 492/2011.

²⁰ Avizul 2/91 al Curții Europene de Justiție din 19 martie 1993, Rec. 1993-I, p. 1061, punctul 26.